

Preddvor na Slovenskem večeru v Gradcu / Foto: Marjana Podpeskar

Povezuje jih Josipina Turnograjska

Besedilo: [Danica Zavrl Žlebir](#)

Kategorija: [Preddvor](#) / četrtek, 9. januar 2020 / 15:23

Prva slovenska pisateljica, pesnica in skladateljica Josipina Turnograjska je živela in ustvarjala na gradu Turn v Preddvoru, svoje kratko življenje pa sklenila v Gradcu v Avstriji, kjer je tudi pokopana. V spomin na umetnico, ki povezuje oba kraja, so pred časom v Gradcu pripravili slovenski večer s številno udeležbo iz Preddvora.

Gradec – Rdeča nit Slovenskega večera je bila Josipina Urbančič Turnograjska in poustvarjanje na njeno temo, pobudnici pa Kasilda Bedenk, predsednica društva Avstrijsko-slovensko prijateljstvo v Gradcu in Kulturno društvo Josipine Turnograjske iz Mač, ki ga vodi ddr. Mira Delavec Touhami. »K sodelovanju so pristopile umetniške ustvarjalke iz Avstrije, med njimi domačinka iz Preddvora, gospa Jutta Auerpserg. Vabilu se je odzval tudi preddvorski župan Rok Roblek, ki je k sodelovanju povabil pevski zbor in folklorno skupino. Vsi so se zelo radi odzvali na dogodek in so nastopali v Gradcu z izjemnim programom, ki je zbrano publiko zelo navdušil,« je povedala Mira Delavec Touhami, poznavalka dela in življenja Josipine Turnograjske, ki je na Slovenskem večeru poudarila vlogo in pomen umetnice, ki povezuje oba kraja in naroda, pa tudi Josipinino željo po spoštovanju in strpnosti med narodi.

»Dogodek je potekal v župnijski dvorani st. Leonhard ob pokopališču, na katerem je pokopana Josipina Urbančič. Prireditev je potekala v sklopu leta sosedskega dialoga Slovenija - Avstrija 2019–2020 pod pokroviteljstvom veleposlanice Republike Slovenije v Avstriji mag. Ksenije Škrilec, ki je zbrane nagovorila in poudarila pomen povezovanja med sosedskimi narodi in pomen Josipine Turnograjske za evropski prostor. Zbrane je pozdravil župan občine Preddvor Rok Roblek, ki je poudaril pomen prijateljskih vezi med Preddvorom in Gradcem. Ključno vlogo je pred mnogimi leti imela ravno Josipina

Urbančič. Ob tej priložnosti je bila odprta razstava umetniških del na temo Josipine Urbančič Turnograjske z naslovom Josipina – die früh Vollendete (Josipina – Zgodaj dovršena). Svoja dela so razstavljale: Jutta Auersperg, Barbara Hammer, Christa Huber-Winter, Christine Kertz, Pšena Kovačič in Traude S. Mihalopulos. Kuratorka razstave je bila dr. Edith Risse Gäste. Razstava bo 8. maja 2020 na ogled tudi na gradu Bogenšperk,« je povzela Delavec Touhamijeva.

Na prireditvi so sodelovali tudi gostje iz Preddvora: Župnijski mešani pevski zbor Sveti Peter in Folklorno društvo Preddvor. Prvi so zapeli Josipinine pesmi v priredbi Janeza Močnika in ljudske, folklorna skupina je zaplesala gorenjski splet.

Preddvorčani, ki so tega dne prisostvovali Slovenskemu večeru, so v Gradcu najprej obiskali Jutto Auersperg, si ogledali mesto in njegov božični sejem, nato pa obiskali grob Josipine Turnograjske. Sprejela jih je Kasilda Bedenk, predsednica društva Avstrijsko-slovenskega prijateljstva. »Društvo deluje z namenom utrjevati že spletene in iskati nove povezave med ustanovami in ljudmi na kulturnem, umetniškem, literarnem, prijateljskem in poslovnem področju na obeh straneh meje. V letu 2019 se je društvo odločilo za ženski umetniški projekt o življenju in delu Josipine Urbančič Turnograjske, poročene Toman, ki je svojo kratko življenjsko pot začela v Preddvoru, sklenila pa v Gradcu. Njen nagrobnik na pokopališču sv. Lenarta je še vedno ohranjen v prvotni obliki, prav tako pa v Gradcu še stoji hiša, v kateri je Josipina živela s svojim možem Lovrom Tomanom. Josipina Urbančič Turnograjska je pomembno zaznamovala Preddvor. Spomine nanjo raziskuje ddr. Mira Delavec Touhami, ki je o njej napisala več knjig. Občina Preddvor praznuje občinski praznik na dan njene smrti, po njej se imenujeta pevski zbor in ulica v Preddvoru, gospa Jutta Auersperg, ki se je tako kot Josipina rodila na gradu Turn, pa s slikanjem želi prikazati Josipinino duhovno bližino do narave,« pa je svoje vtise ob obisku Gradca in Slovenskega večera strnila Marjana Podpeskar, ena od udeleženk iz Preddvora.